

Foto: Joris van Gennepe

Jaarverslag 2016

Boekmanstichting
Kenniscentrum voor kunst,
cultuur en beleid

Inhoudsopgave

- 3 Woord van het bestuur
- 4 Feiten en cijfers 2016
- 5 Personeel
- 6 Financiën
- 7 Activiteiten
 - 1. Duiding
 - 2. Debat
 - 3. Documentatie
 - 4. Deling
 - 5. Diensten
- 15 Bijlagen
 - 1. Raad van Toezicht
 - 2. Adviesraad *Boekman* en Jong Boekman
 - 3. Publicaties medewerkers

Woord van het bestuur

Het jaar 2016 ontwikkelde zich inhoudelijk grotendeels zoals verwacht. Diverse geplande activiteiten en publicaties zijn succesvol gerealiseerd.

Niet voorzien echter was het verzoek van de Raad van Cultuur om onder meer een scherpere profilering van de positie van de stichting binnen de kennisinfrastructuur van de cultuursector. In het herziene activiteitenplan [Kennis van cultuur](#) heeft de Boekmanstichting daartoe, tot tevredenheid van de Raad, uiteen gezet hoe zij in 2017-2020 invulling aan haar taak als publiek kenniscentrum wil geven: door als netwerkorganisatie trends en ontwikkelingen in de culturele sector op onafhankelijke wijze en op basis van betrouwbare cultuurecijfers te duiden, ten

behoefte van de zichtbaarheid van cultuur in het maatschappelijke en politieke krachtenveld.

Op het terrein van datavergaring en -duiding werd in 2016 al veel werk verzet. Daarnaast zetten wij ons blijvend in voor kennisdeling en de documentatie daarvan. Evenzo belangrijk achten wij het faciliteren en stimuleren van het gefundeerde debat over kunst, cultuur en beleid.

Dit jaarverslag geeft een overzicht van al deze activiteiten in 2016.

Marielle Hendriks,
Directeur Boekmanstichting

Boekmanstichting
Kenniscentrum voor kunst,
cultuur en beleid

Feiten en cijfers 2016

24 evenementen

= aantal expertmeetings, conferenties, bijeenkomsten, nieuwe uitgaven
• 27 in 2015

1.871 deelnemers

= aantal personen dat aanwezig was bij de diverse bijeenkomsten
• 1.807 in 2015

78 deelnemers per evenement

= gemiddelde aantal deelnemers per evenement
• 66 in 2015

4.309 verkopen

=aantal verkochte abonnementen, verkopen van losse tijdschriften en overige publicaties
• 5.104* in 2015

* Exclusief eenmalige extra druk in opdracht van 11.500 *Boekman* (nummer 101) exemplaren

Oplage van *Boekman*
is 1.400 exclusief (vele) meelezers.

5.200 personen ontvangen de Boekmanstichting-**nieuwsbrief**

3.257 personen en organisaties *liken* of zijn bevriend met Boekmanstichting op **Facebook**

2.106 personen en organisaties volgen Boekmanstichting op **Twitter**

857 personen en organisaties zijn lid van de Boekmanstichting **LinkedIn**

Personeel

Op 31 december 2016 had de Boekmanstichting 12 medewerkers in dienst voor 10,95 fte. 8 van de 12 medewerkers was vrouw, de gemiddelde leeftijd was 48,6.

De fte's zijn verdeeld over de vijf functies die in dit jaarverslag aan bod komen. Overeenkomstig het herziene [activiteitenplan voor 2017-2020](#) zullen de accenten iets komen te verschuiven in de aankomende jaren. In maart 2016 is daartoe een junior onderzoeker in dienst getreden. Er is afscheid genomen van de onderzoeker Cultuurindex. Eind 2016 is een vacature uitgezet voor een projectcoördinator.

Klik [hier](#) voor een volledig en actueel personeelsoverzicht.

Directeur- bestuurder

Marielle Hendriks

Onderzoek, publicaties, projecten

Kimberly van Aart
Ineke van Hamersveld
Jack van der Leden
André Nuchelmans

PR en communicatie

Alice Souguir

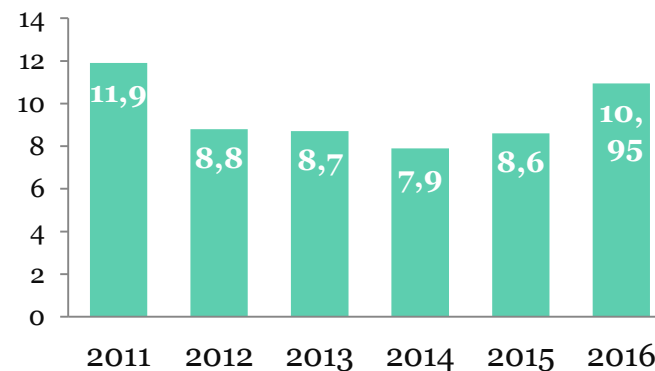
Informatie- specialisten

Elly Andrea/Erwin van Delden
Hilde Klein
Jack van der Leden
Mieke Nooijen

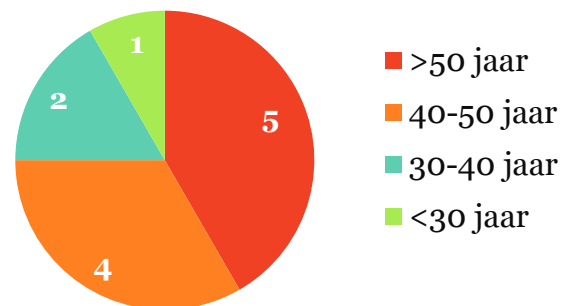
Secretariaat

Marianne Barnier-Spee
Mies van Splunter

Medewerkers in vaste of tijdelijke dienst in aantal fte

Aantal medewerkers per leeftijdsgroep

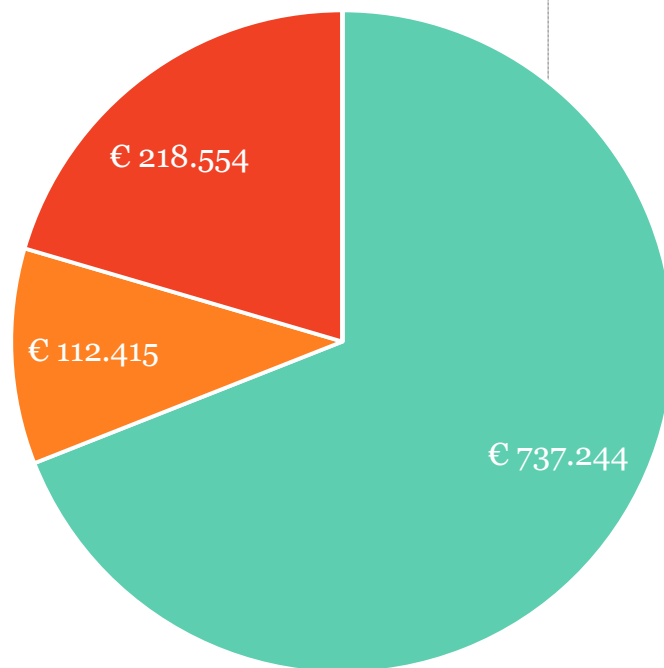

Financiën

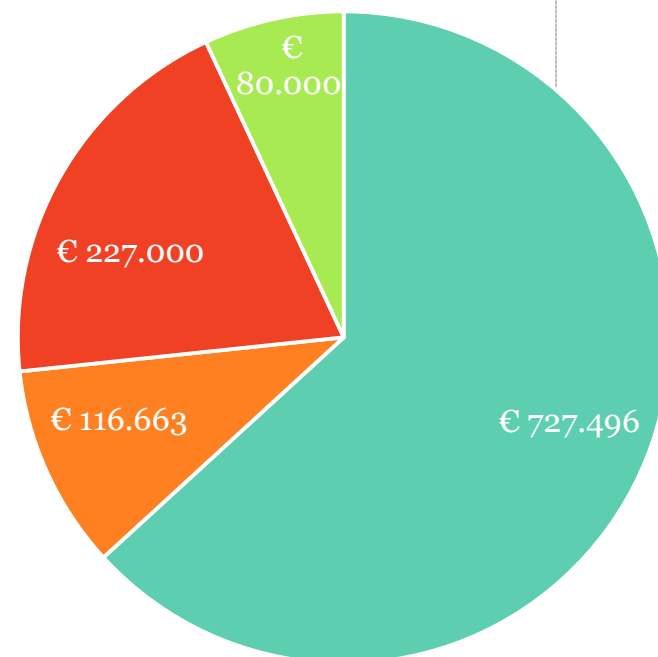
Deze grafieken tonen enkele kerncijfers over de financiën van de Boekmanstichting in 2016 en 2015. Meer informatie is te vinden in de [jaarrekening](#).

- Inkomsten uit Rijkssubsidie
- Eigen inkomsten
- Overige inkomsten uit publieke middelen
- Overige inkomsten uit private middelen

€ 1.068.213
inkomsten in 2016

€ 1.151.159
inkomsten in 2015

Activiteiten: 1. Duiding

De Boekmanstichting heeft zich in 2016 intensief ingezet voor de verduurzaming van, en afstemming over dataverzameling. Duiding van cijfers geschiedde middels artikelen op de websites boekman.nl, cultuurindex.nl, en in bijdragen in tijdschrift *Boekman*.

Dit jaar is ook een haalbaarheids-onderzoek naar de realisatie van een regionale cultuurindex in samenwerking met [Atlas voor Gemeenten](#) gestart. Om naast haalbare indicatoren ook zicht te krijgen op de gewenste cultuurncijfers in de lokale beleidspraktijk is hier samen met [Pyrrhula Research Consultants](#) onderzoek naar gedaan.

Verder is er ook in samenwerking met het [ministerie van OCW](#) een update gemaakt van het Nederlandse landenprofiel voor de Europese website [Compendium of Cultural Policies and Trends in Europe](#), waar naast Nederland ook 42 andere landen beschreven worden.

In 2016 verschenen vier nummers van *Boekman*, alle wederom themanummers. De thema's komen tot stand na consultatie van specialisten en instellingen in en buiten de culturele sector, de Adviesraad van *Boekman* en Jong Boekman.

In 2016 verschenen verdiepende data- en literatuuranalyses in een vijftal *Boekman Extra's*, met uiteenlopende onderwerpen die in het verlengde lagen van *Boekman*. Dit zijn *Boekman Extra* #2 [Interactieve kunstkritiek](#), #3 [Het culturele veld in de stad](#), #4 [De beleving van literatuur](#), #5 [Amateurschrijvers en self-publishers](#) en #6 [Kunst- en Cultuuropleidingen in Nederland](#).

Daarnaast verscheen de Engelstalige publicatie [Arts Index Netherlands 2005-2013: key data on the cultural sector 2005-2013 for each pillar and sector](#).

Maart

Juni

September

December

2. Debat

Van de vierentwintig bijeenkomsten die de Boekmanstichting (mede) organiseerde in 2016, hadden 11 een debatfunctie. Hier volgt een overzicht.

15 februari

Debat: [Traditie en vernieuwing in de boekensector.](#)

In het verlengde hiervan verscheen najaar 2016 *Boekman* 108.

Partner: KNAW | 40 deelnemers |

14 maart

Debat: [Kunst in de fluïde stad.](#)

Deel 3 van 4 Onvermijdelijke gesprekken.

Partners: Vlaams Cultuurhuis de Brakke Grond, Frascati en NRC Handelsblad | 64 deelnemers

22 maart

Debat: [Hoe kritisch is de kunstkritiek?](#)

Ter gelegenheid van het verschijnen van *Boekman* 106.

Partners: het Instituut voor Netwerkcultuur (HvA), Domein voor Kunstkritiek, SSBA Salon en Valiz/Onderzoeksgroep Arts in Society (RUG) | 166 deelnemers

4 mei

Lezing: [Myra Weinberg en Claire Engers over het tragische einde van Emanuel Boekman.](#)

In het kader van Open Joodse huizen.

35 deelnemers

17 mei

Lezing: [Thije Adams over het belang van kunst.](#)

36 deelnemers

Debat [vervolg]

23 juni

Boekmanlezing: Hans Mommaas over de culturele dimensie van de stad van de toekomst.

Partners: Europe by People (EU2016),
European Cultural Foundation en
Kunsten'92 | 300 deelnemers

5 september

Slotgesprek van 4 Onvermijdelijke gesprekken.

Partners: Vlaams Cultuurhuis de Brakke
Grond, Frascati en NRC Handelsblad |
130 deelnemers

16 September

Debat: Het culturele geheugen van Nederland.

Partner: KNAW | 24 deelnemers

In het verlengde hiervan verschijnt voorjaar 2017 *Boekman* 110.

27 september

Debat: Het fenomeen Young Adult Literatuur.

Partner: SSBA Salon en Athenaeum
Boekhandel | 32 deelnemers

Ter gelegenheid van het verschijnen
van *Boekman* 108.

2 november

Debat: Cultureel kapitaal live: cultuur van en voor iedereen, maar hoe?

Partners: LKCA en Kunsten '92 | 150 deelnemers

18 november

Debat: Succesfactoren in een kunstenaarscarrière.

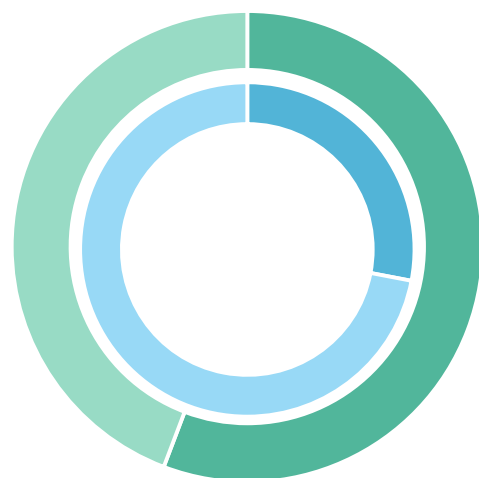
Partner: UvA | 38 deelnemers

3. Documentatie

Het op maat aanbieden van informatie werd in 2016 verder ontwikkeld. De studiezaal is sinds oktober alleen op afspraak toegankelijk voor bezoekers en zij kunnen literatuurlijsten naar wens aanvragen bij de informatiespecialisten.

Aantal uitleningen incl. verlengingen	756 in 2016	756 in 2015
Aantal fysieke bezoekers	745 in 2016	807 in 2015
(online) catalogus bezoeken	38.644 in 2016	32.339 in 2015
(online) catalogus bezoekers	19.681 in 2016	15.944 in 2015
Infoverzoeken via telefoon, webformulier en email schatting	16.512 in 2016	17.625 in 2015

- 56% (digitale) boeken
- 44% (digitale) artikelen
- 28% Hard-copy titels
- 72% Digitale titels

1.594 nieuwe titels

= fysiek en digitaal op de catalogus geplaatste bibliotheekaanwinsten
• 1.709 in 2015

4. Deling

Een belangrijk onderdeel van het werk van de Boekmanstichting is het delen van kennis en informatie.

In 2016 belichtten vier wetenschappers hun recente dissertatieonderzoek in de serie [Onderzoek in zicht](#); zij waren aangenaam verrast door de interesse van de achterban van de Boekmanstichting in hun onderzoek. Dit directe contact met de 'praktijk' scherpste hun denken.

Ook het netwerk Landelijke Werkgroep Cultuurbeleid, met leden van universiteiten, hogescholen en een aantal veldpartijen, is verder uitgebouwd in 2016. Het netwerk is voornemens een wetenschappelijke publicatie op het gebied van cultuurbeleid in Nederland te realiseren, welke in 2018 zal verschijnen.

Verder onderhoudt de Boekmanstichting diverse cirkels van betrokkenen bij haar werk, zoals de

Adviesraad van tijdschrift *Boekman*, het platform cultuurstatici, dat ook adviseert bij de verdere ontwikkeling van de Cultuurindex Nederland, en Jong Boekman.

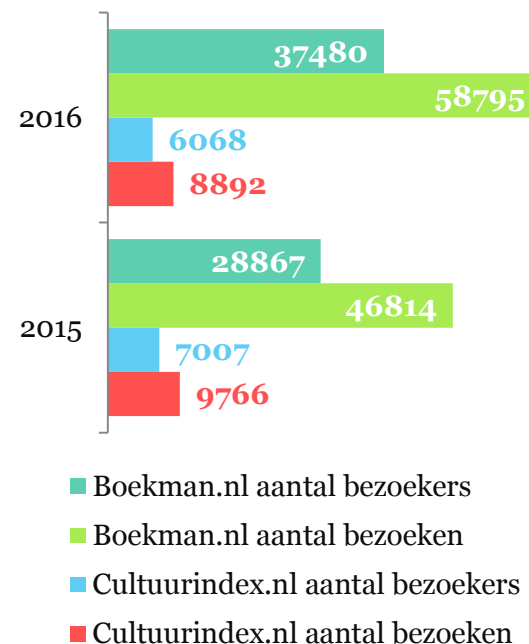
Waardevol is ook de samenwerking met vele organisaties en experts omtrent specifieke onderwerpen en thema's. Diverse professionals zijn uitgenodigd zitting te nemen in gastredacties van nummers van *Boekman*, al naar gelang het thema daarvan.

Er zijn ook diverse educatieve activiteiten ontplooid door medewerkers van de Boekmanstichting. Zij verzorgden verschillende lezingen en gastcolleges over de Cultuurindex en overige maatschappelijke aspecten van kunst en cultuur.

Tot slot realiseerde de Boekmanstichting in 2016 ook de uitgave van het boek [Naar waarde gewogen: een nieuw model voor kwaliteitsbeoordeling bij de](#)

[toekenning van cultuursubsidies](#).

Hierin pleit auteur Claartje Bunnik voor meer maatwerk bij de beoordeling van de kwaliteit van culturele instellingen door subsidiërende overheden en publieke cultuurfondsen.

Deling [vervolg]

De Boekmanstichting organiseerde 10 evenementen in het teken van kennisdeling.

Onderzoek in zicht met Bert Koopman over dissertatie: *Het dilemma van het Concertgebouworkest. Verzakelijking versus artistieke diversiteit (1952-2008).*

44 deelnemers

22 februari

Bijeenkomst Landelijke Werkgroep Cultuurbeleid.

19 deelnemers

23 mei

Onderzoek in zicht met Francesco Chiaravalloti over dissertatie: *Performance Evaluation in The Arts.*

40 deelnemers

30 mei

Onderzoek in zicht met Anemone van Zijl over promotieonderzoek naar de musicus en zijn of haar emoties.

17 deelnemers

19 september

Onderzoek in zicht met Dos Elshout over dissertatie: *De moderne museumwereld in Nederland.*

46 deelnemers

24 oktober

Deling [vervolg]

23 november

Boekpresentatie: *Kunst of Koopwaar?*

Partners: De Akademie van Kunsten en de Wiardi Beckman Stichting | 120 deelnemers

2 december

Bijeenkomst Platform Cultuurstatistici Nederland.

25 deelnemers

7 december

Vertegenwoordiging van bibliotheek bij CultSpace conferentie Cultuur in Beeld.

130 deelnemers

9 december

Bijeenkomst Landelijke Werkgroep Cultuurbeleid.

13 deelnemers

15 december

Boekpresentatie: *Naar waarde gewogen*.

Partner: Kunsten '92 | 68 deelnemers

5. Diensten

De Boekmanstichting treedt ook op als dienstverlener, met name voor de volgende evenementen.

3 februari

Voor studentenkamerfestival [Stukafest](#) in Amsterdam stelde de Boekmanstichting haar bibliotheekzaal beschikbaar voor een choreografie van danser Aaron Kok. 124 deelnemers

7 november

In opdracht van het ministerie van OCW organiseerde de Boekmanstichting de uitreiking van de Johannes Vermeer Prijs, de staatsprijs voor de kunsten, aan beeldend kunstenaar en filmregisseur Steve McQueen. [Beeldverslag](#) 193 deelnemers

17 november

De Boekmanstichting stelde de bibliotheekzaal beschikbaar voor de training *Met social media doelgroep bereiken*, door Huub van Dommelen (Webbieb) voor medewerkers van culturele instellingen. 17 deelnemers

Foto: Annemoon van Hemel

Boekmanstichting
Kenniscentrum voor kunst,
cultuur en beleid

Bijlage 1. Raad van Toezicht

Leden Raad van Toezicht per 31/12/2016

- Victor Halberstadt (voorzitter) Emeritus-hoogleraar Openbare Financiën, Universiteit Leiden
- Karin van Gilst Zakelijk leider Stedelijk Museum Amsterdam
- Hetty Hafkamp Burgemeester Bergen
- Hagar Heijmans Consultant McKinsey & Company
- Lucien Kembel Directeur Diligentia
- Elvira Sweet Oud-gedeputeerde cultuur Noord-Holland
- Coen Teulings Hoogleraar Economie, Universiteit Cambridge
en hoogleraar Algemene Economie, Universiteit van Amsterdam
- Kitty Zijlmans Hoogleraar Kunstgeschiedenis van de Nieuwste Tijd, Universiteit Leiden

Bijlage 2. Adviesraad *Boekman* en Jong Boekman

Leden van de Adviesraad Boekman per 31/12/2016

• Han Bakker	Cultureel adviseur B&W gemeente Dordrecht
• Eric Holterhues	Hoofd Kunst en Cultuur bij Triodos Investment. Management en fondsmanager van Triodos Cultuurfonds
• Marischka Leenaers	Partner Leenaers Verloop, adviseurs in sponsoring en fondsenwerving
• Edwin van Meerkerk	Afdelingsvoorzitter Radboud Universiteit
• Marc Verstappen	Algemeen directeur Villanella
• Alex de Vries (voorzitter)	Freelance consultant

Leden van Jong Boekman per 31/12/2016

• Anne Beeksma	Zelfstandig ondernemer in de erfgoedsector
• Femke Blok	Snode Plannen Producties
• Sanne Gerritse	Erasmus Universiteit Rotterdam
• Frieda Gustavs	Student Conservatorium van Amsterdam
• Thijs Havens	Muzikant bij onder meer The Vagary
• Véronique Hoedemakers	Zelfstandig ondernemer en publicist
• Sophie van Hoorn	Universiteit van Amsterdam en publicist
• Gabriëlle van Lakwijk	Zelfstandig videoregisseur
• Vera Lentjes	Fondsenwerving en sponsoring VPRO
• Annelies Oudshoorn	Relatiemanager vrienden en begunstigers Boijmans Van Beuningen
• Meike Amelie Scholten	Zelfstandig adviseur en projectcoördinator educatie EYE
• Katrien Sprong	Assistent MC KPMG
• Nina Thunissen	Adviseur en projectsecretaris Kunstraad Groningen
• Koen van Vliet	Zelfstandig ondernemer en COEN
• Rutger Westerhof	Co-founder Root Content
• Lisa van Woersem	Creatief producent Paradiso
• Sophia Zürcher	Zelfstandig ondernemer en publicist

Bijlage 3. Publicaties medewerkers

Kimberly van Aart

- Interactieve kunstkritiek : amateurrecensenten stimuleren debat'. In: *Boekman Extra* 2, 1-6
- 'Het culturele veld in de stad : een (inter)nationaal of regionaal publiek in de schijnwerpers'. In: *Boekman Extra* 3, 1-5
- 'Beleving van literatuur: literaire games en fanliteratuur illustreren cocreatie' In: *Boekman Extra* 4, 1-4
- 'Cijfers in beeld: fictie lezen of creatief schrijven?' Infographic. In: *Boekman Extra* 5, 15-16
- 'Nieuwe manieren om lezers een verhaal te vertellen: interview met Lisa Weeda'. In: *Boekman* 108, 12-13
- "Kunst- en cultuuropleidingen in Nederland' In: *Boekman Extra* 6, 1-62

Boekmanblog

- Verslag Onderzoek in Zicht. Anemone van Zijl over haar proefschrift *Performers' emotions in expressive performance: sound, movement, and perception*, 19 september

Ineke van Hamersveld

- 'Kunstkritiek in beweging', redactioneel. In: *Boekman* 106, 1
- 'Samenwerking en krachtenbundeling cruciaal voor de toekomst van de stad', redactioneel. In: *Boekman* 107, 1
- 'Gevraagd: culturele biodiversiteit in stedelijke ontwikkeling: interview met Hans Mommaas, directeur van het Planbureau voor de Leefomgeving'. In: *Boekman* 107, 8-11 (samen met H. Blank)
- *Het culturele geheugen van Nederland: de toekomst van archieven van kunstenaars, particuliere verzamelaars, culturele instellingen en bedrijven*, achtergrondnotitie KNAW debat, 16 september
- 'Lezen is beleven', redactioneel. In: *Boekman* 108, 1
- 'Strip als literair genre'. In: *Boekman* 108, 24-25
- 'Ontschotting en maatwerk gevraagd', redactioneel. In: *Boekman* 109, 1
- 'Pleidooi voor visionair architectuurbeleid: interview met Winy Maas'. In: *Boekman* 109, 44-47 (met S. Mulder)

Dimitri Lahaut

- 'Amateurschrijvers nader beschreven' In: *Boekman Extra* 5, 3-8
- 'Filmsector gebaat bij flexibelere financieringsprotocollen'. In: *Boekman* 109, 20-23

Boekmanblog

- Verslag Onderzoek in Zicht. Francesco Chiaravalloti over zijn proefschrift *Performance evaluation in the arts: from the margins of accounting to the core of accountability*, 7 juni

Bijlage 3. Publicaties medewerkers [vervolg]

Jack van der Leden

- ‘Trots op Almelo’. In: *Boekman* 107, 46-47
- ‘Poëzie als stadspromotie: interview met Karel Leeftink’. In: *Boekman* 108, 48-49
- ‘Huidige subsidiesystematiek niet vriendelijk voor vernieuwing: interview met Aruna Vermeulen, directeur HipHopHuis’. In: *Boekman* 109, 18-19
Boekmanblog
- Verslag KNAW debat over boekensector, 18 februari
- Verslag Onderzoek in zicht. Bert Koopman: Concertgebouworkest (1952-2008), 24 februari
- Verslag lezing Thije Adams over het belang van kunst, 25 mei
- Verslag Boekmanlezing: De culturele dimensie in de stad van de toekomst, 30 juni
- Verslag Boekman Salon: Young Adult literatuur, 3 oktober

André Nuchelmans

- ‘Kritiek is legitiem als ze werkt: interview met Willem Schinkel over de rol van kunst en kunstkritiek’. In: *Boekman* 106, 42-45
- ‘Flexibiliteit en verbinding kenmerken toekomstig lokaal kunstbeleid’. In: *Boekman* 107, 32-35
- Boekbespreking van R. Nowak, *Consuming music in the digital age: technologies, roles and everyday life*. In: *Boekman* 107, 60,62
- ‘“Iedereen moet de mogelijkheid hebben om te lezen”: interview met Karin Amatmoekrim’. In: *Boekman* 108, 36-37
- ‘“Een digitale bezoeker is niet minder waard dan een fysieke bezoeker”: interview met Bas Kwakman, directeur Poetry International Rotterdam’. In: *Boekman* 109, 48-49

Lizzy von Wolzogen Kühr

Boekmanblog

- Verslag Open Joodse Huizen, ‘Het tragische einde van Emanuel Boekman’, 12 mei
- Verslag KNAW debat over het culturele geheugen van Nederland, 28 september
- Verslag Onderzoek in Zicht. Dos Elshout over zijn proefschrift *De moderne museumwereld in Nederland: sociale dynamiek in beleid, erfgoed, markt, wetenschap en media*, 31 oktober
- Verslag debat Succesfactoren in een kunstenaarscarrière, 23 december